

HEMODİYALİZDE HEMATOLOJİK KOMPLİKASYONLAR VE YÖNETİMİ

Nermin ERDOĞAN¹

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

- ▶ Hemodiyaliz hastasında sık görülen hematolojik komplikasyonları ve olası nedenlerini bilme, tanımlayabilme ve önleyebilme
- ▶ Anemi tedavisinin uygulamasında temel sorumlulukları öğrenebilme
- ▶ KBY'de aneminin yönetimi için hangi ulusal ve uluslararası rehberlerin kullanılması gerektiğinin farkında olabilme
- ▶ Anemiyi teşhis edebilme ve öngörülen tedavilerin etkisini izlemek için hangi kan testlerinin kullanıldığını bilme
- ▶ Kanama diyatezinin yönetimini bilme

HEMATOLOJİK KOMPLİKASYONLAR VE YÖNETİMİ

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, hemoglobin düzeyinin erkek ve postmenapozal kadınlarda 13g/dl, premenapozal kadınlarda 12 g/dl'nin altına düşmesi olarak tanımlanan anemi, önemli bir halk sağlığı sorunudur. Anemi genel toplumda, özellikle yaşlılarda ve kadınlarda oldukça sıktır ve güncel kardivasküler ve renal risk faktörlerinin en önemlilerinden birisi olarak sayılmaktadır (1).

¹ Uzm. Hem., İstanbul ve Bursa Koç Diyaliz Merkezleri Kalite Direktörü, nerminpirtini@gmail.com

KAYNAKLAR

1. Ertürk Ş. Türk Nefroloji Derneği yayını <https://nefroloji.org.tr/tr/icerik/genel-5/kronik-bobrek-hastaligi-anemisinin-eritropoez-uyarici-ajanlarla-tedavi-ilkeleri-527> Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Nefroloji Bilim Dalı (Erişim tarihi: 18.10.2021)
2. Çavdar C. Kronik böbrek hastalığı komplikasyonları ve tedavisi. Türk Nefroloji Derneği yayını. *Temel Nefroloji 2019* https://nefroloji.org.tr/uploads/folders/file/kitap/temel_nefroloji_2019.pdf (Erişim tarihi: 18.10.2021)
3. KDIGO Kidney International Supplements (2012) 2, 283–287; doi:10.1038/kisup.2012.41 (Erişim tarihi: 18.10.2021)
4. Iain E. Wittwer, TD, SRN and Genalyn Sodusta. Diyabet kronik böbrek hastalığı ve anemi. https://www.edtnaerca.org/resource/edtna/files/EP_DKD_Turkey_12-16.pdf European Dialysis and Transplant Nurses Association/ European Renal Care Association. *DKD; Translation January 2017* (Erişim tarihi: 18.10.2021)
5. Wittwer IE, Bennett L. anaemia management in conservative care in conservative management in advanced kidney disease. A Guide to Clinical Practice published by EDTNA/ ERCA September 2011. <https://www.edtnaerca.org/resource/edtna/files/CONSERVATIVE.pdf>
6. Wittwer I. Iron deficiency anaemia in chronic kidney disease. *J Ren Care.* 2013 Sep;39(3):182-8. doi: 10.1111/j.1755-6686.2013.12026.x. Epub 2013 Aug 3. PMID: 23911105.
7. WHO, Haemoglobin concentrations for the diagnosis and assessment of severity. Vitamin and Mineral Nutrition Information System. Geneva, World Health Organisation, 2011. https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/85839/WHO_NMH_NHD_MNM_11.1_eng.pdf. (Erişim tarihi: 18.10.2021)
8. National Institute for Clinical Excellence (NICE) – Clinical Guideline NG8; Anaemia management in people with chronic kidney disease, June 2015. <https://www.nice.org.uk/guidance/ng8> (Erişim tarihi: 18.10.2021)
9. Arık N, Süleymanlar G, Ateş K, ve ark. Hemodiyaliz hekimi el kitabı, İstanbul; Güneş tıp kitapçevleri. 2018;275-279.
10. Macdougall IC. New anemia therapies: translating novel strategies from bench to bedside. *American Journal of Kidney Diseases.* 2012;59(3):444-451.
11. Macdougall IC. Geisser P. Use of intravenous iron supplementation in chronic kidney disease. *Iranian Journal of Kidney Diseases.* 2013;7(1):9-22.
12. Kidney disease: improving global outcomes (KDIGO) anemia work group. KDIGO Clinical Practice Guideline for Anemia in Chronic Kidney Disease. *Kidney int., Suppl.* 2012; 2: 279–335.
13. Type 2 diabetes in adults: management. NICE guideline [NG28] Published: 02 December 2015 Last updated: 31 March 2022. <https://www.nice.org.uk/guidance/ng28> (Erişim tarihi: 04.04.2022)
14. Locatelli F, Bárány P, Covic A, et al. Kidney disease: improving global outcomes guidelines on anaemia management in chronic kidney disease: a european renal best practice position statement. *Nephrology Dialysis Transplantation.* 2013;28(6):1346-1359.
15. Daugirdas JT, Blake PG, Ing TS. Diyaliz el kitabı, beşinci baskı. İstanbul: Güneş tıp kitapçevleri. Çeviri Editörleri: Bozfkıoğlu S, Yazıcı H, Çalışkan YK. 2020;754-779.